

Logopeda – samodzielny, interdyscyplinarny zawód

1. Logopeda jest zawodem interdyscyplinarnym, NIE JEST zawodem medycznym

Logopeda w Polsce jest kształcony zwykle na uczelniach pedagogicznych lub humanistycznych, które posiadają odpowiednie struktury (instytuty, katedry, zakłady) oraz specjalistyczną kadrę naukowo-dydaktyczną. W trakcie studiów logopedycznych student przyswaja zintegrowaną wiedzę z dziedziny nauk humanistycznych (lingwistyka), nauk społecznych (pedagogika i psychologia) oraz nauk medycznych, która pozwala na opanowanie swoistych dla logopedii procedur postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w przypadku różnych zaburzeń. Obowiązujące w Polsce interdyscyplinarne programy kształcenia na kierunku logopedia umożliwiają absolwentom podjęcie pracy w każdym podmiocie zatrudniającym logopedów i przygotowują do diagnozy i terapii każdego pacjenta wymagającego opieki logopedycznej. Standardy kształcenia logopedów na polskich uczelniach otwierają drogę do specjalizacji w zakresie neuro- i surdologopedii. System kształcenia logopedów w Polsce na studiach dziennych odpowiada standardom ogólcnoeuropejskiego programu NetQues, w którym określono podstawowe wymogi kompetencyjne dotyczące kształcenia i wykonywania zawodu logopedy.

2. Logopeda jest zawodem samodzielnym, NIE JEST zawodem pomocniczym

Logopeda korzysta ze swoistej wiedzy, osobnych metod i narzędzi w procesie logopedycznego diagnozowania dzieci, młodzieży i dorosłych, samodzielnie stawia rozpoznanie logopedyczne, samodzielnie planuje i prowadzi terapię logopedyczną, zgodnie z obowiązującymi w logopedii standardami postępowania. Logopeda współpracuje z innymi specjalistami, ale w diagnozowaniu i terapii logopedycznej korzysta z osobnych metod, technik i narzędzi, opracowanych zgodnie z metodologią badań logopedycznych, uwzględniającą potrzeby i specyfikę pracy logopedy.

3. Logopeda jest zawodem międzyresortowym

Logopeda jest zatrudniany w różnych instytucjach podlegających resortowi oświaty (przedszkola, szkoły, poradnie psychologiczno-pedagogiczne itd.), zdrowia (szpitale, poradnie przyszpitalne itp.), rodziny i polityki społecznej (żłobki i kluby dziecięce, domy pomocy społecznej, ośrodki pomocy społecznej itp.) oraz kultury (domy kultury, ogniska artystyczne itp.), w sektorze organizacji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia itp.) oraz gabinetach prywatnych. W trakcie rozwoju zawodowego logopeda zmienia miejsce zatrudnienia, migruje pomiędzy instytucjami w obrębie różnych resortów, prowadzi prywatną działalność gospodarczą, a także łączy różne formy zatrudnienia.

4. Logopeda jest zawodem o doniosłym znaczeniu społecznym

Logopeda specjalistyczną diagnozą i terapią obejmuje noworodki, dzieci, młodzież, dorosłych oraz osoby w wieku senioralnym z zaburzeniami czynności prymarnych, trudnościami w opanowaniu języka, zaburzeniami realizacji wypowiedzi, nabytymi w przebiegu różnych schorzeń zaburzeniami mowy, prowadzi profilaktykę zaburzeń mowy a także doskonali sztukę mówienia. Ze względu na zmiany demograficzne, uwarunkowania zdrowotne oraz czynniki społeczno-kulturowe z terapii logopedycznej korzysta stale zwiększająca się liczba osób w różnym wieku (np. w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym terapii logopedycznej potrzebuje ok. 70% dzieci). Terapia logopedyczna zapobiega inwalidyzacji osób dotkniętych zaburzeniami mowy i czynności prymarnych, a także wpływa na poprawę jakości życia pacjentów, ich rodzin i opiekunów.

5. Logopeda należy do licznej i aktywnej grupy zawodowej

W Polsce każdego roku dyplom magistra logopedii i uprawnienia do wykonywania zawodu logopedy otrzymuje około 1000 osób. **Logopedzi tworzą liczną, wysoce specjalistyczną i odrębną grupę zawodową, domagają się osobnej, międzyresortowej ustawy o zawodzie logopedy.**

Protest przeciwko wpisaniu zawodu logopedy do procedowanej Ustawy o niektórych zawodach medycznych wyraziły następujące środowiska:

- 1) Porozumienie Środowisk Akademickich obejmujące 20 uczelni państwowych na których prowadzone są studia I i II stopnia na kierunku logopedia (podpisy złożyło około 250 przedstawicieli tego środowiska – pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących badania z zakresu logopedii i wykładających na kierunku logopedia);
- 2) Studenci kierunku logopedia z 34 polskich uczelni, w tym uczelni medycznych (podpisy złożyło 1081 studentów kierunku logopedia);
- 3) Polskie Towarzystwo Logopedyczne;
- 4) Polski Związek Logopedów;
- 5) Ogólnopolski Protest Logopedów (obejmuje grupę 11 200 logopedów);
- 6) Sygnatariusze petycji w sprawie wykreślenia zawodu logopedy z projektu ustawy o niektórych zawodach medycznych (złożono 110 tysięcy podpisów).

6. Postulaty logopedów:

- 1) Wyłączenie zawodu logopedy z zapisów procedowanej Ustawy o niektórych zawodach medycznych;
- 2) Opracowanie odrębnej, międzyresortowej ustawy regulującej zawód logopedy, która obejmie wszystkie aspekty kształcenia i praktyki zawodowej logopedów pracujących w placówkach podlegających resortowi edukacji i nauki, zdrowia, kultury, rodziny, pracy i polityki socjalnej oraz w sektorze niepublicznym (gabinety prywatne i organizacje pozarządowe);
- 3) Przyznanie logopedom prawa do samorządności, czyli reprezentowania i obrony praw logopedów, a także podejmowania najważniejszych dla zawodu decyzji – w postaci izby zawodowej logopedów.

Plantas Paweniuk